

30.12.2009/176

GELİR VERGİSİ KANUNU'NDA YER ALAN MAKTU TUTARLAR ARTIRILMIŞTIR

ÖZET : 2010 yılında uygulanacak Gelir Vergisi Kanununda yer alan tarife ve hadlerin belirlendiği 273 Seri No'lu Gelir Vergisi Genel Tebliği yayımlandı.

Gelir Vergisi Kanununda yer alan ve 2010 yılında uygulanacak bazı ve had ve tutarlar artırılmıştır.

Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 123 üncü maddesinin 2 numaralı fıkrasında, Kanunun 21, 23/8, 31, 47, 48, mükerrer 80, 82 ve 86 ncı maddelerinde yer alan maktu had ve tutarların, her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılmak suretiyle uygulanacağı, bu şekilde hesaplanan maktu had ve tutarların yüzde 5'ini aşmayan kesirlerinin dikkate alınmayacağı, Bakanlar Kurulunun, bu surette tespit edilen had ve tutarları yarısına kadar artırmaya veya indirmeye yetkili olduğu hükmü yer almaktadır. Aynı maddenin 3 numaralı fıkrasında da 103 üncü maddede yer alan vergi tarifesinin gelir dilimi tutarları hakkında da yukarıdaki hükmün uygulanacağı öngörülmüştür.

Bu hüküm göz önüne alınarak Gelir Vergisi Kanununun 21, 23/8, 31, 47, 48, mükerrer 80, 82 ve 86 ve 103 üncü maddelerinde yer alıp, 2009 yılında uygulanan had ve tutarların 2009 yılı için % 2,2 (yüzde iki virgöl iki) olarak tespit edilen yeniden değerlendirme oranında artırılması suretiyle belirlenen ve 2010 takvim yılında uygulanacak olan had ve tutarlar Maliye Bakanlığınca çıkarılan ve 29.12.2009 tarih ve 27447 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 273 Seri No'lu Gelir Vergisi Genel Tebliği'nde tespit edilmiştir.

Bu maddeye istinaden yapılan düzenlemelerle, 2010 yılında elde edilen gelirlerle ilgili uygulanacak bazı maktu tutarlar aşağıdaki gibi belirlenmiştir.

I- 273 SERİ NO'LU GELİR VERGİSİ GENEL TEBLİĞİ İLE ARTTIRILAN TUTARLAR

GVK'da yer alan ve 2010 yılında uygulanacak bazı maktu tutarlar, Maliye Bakanlığınca çıkarılan ve 29.12.2009 tarih ve 27447 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 273 Seri No'lu Gelir Vergisi Genel Tebliği ile aşağıdaki gibi belirlenmiştir.

Neve	Madde No	2009 Yılında Uygulanan Tutar (TL)	2010 Yılında Uygulanacak Tutar (TL)																
Gayrimenkul Sermaye İratlarına İlişkin Konut Kira Geliri İstisnası	21	2.600	2.600																
Hizmet Erbabına İşyeri ve İşyeri Müştemalatı Dışında Kalan Yerlerde Yemek Verilmek Suretiyle Sağlanan Menfaatlere İlişkin İstisna Tutarı	23/8	10	10																
Sakatlık İndirimi	31	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Sakatlık Derecesi</th> <th>İndirim Tutarı</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>670</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>330</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>160</td> </tr> </tbody> </table>	Sakatlık Derecesi	İndirim Tutarı	1	670	2	330	3	160	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Sakatlık Derecesi</th> <th>İndirim Tutarı</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>680</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>330</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>160</td> </tr> </tbody> </table>	Sakatlık Derecesi	İndirim Tutarı	1	680	2	330	3	160
Sakatlık Derecesi	İndirim Tutarı																		
1	670																		
2	330																		
3	160																		
Sakatlık Derecesi	İndirim Tutarı																		
1	680																		
2	330																		
3	160																		

Basit Usulde Vergilendirilen Mükelleflerde Yıllık Kira Bedeli Toplamı	47/2	<table border="1"> <tr> <td>Büyükşehir</td> <td>Diğer</td> </tr> <tr> <td>4.300</td> <td>3.000</td> </tr> </table>	Büyükşehir	Diğer	4.300	3.000	<table border="1"> <tr> <td>Büyükşehir</td> <td>Diğer</td> </tr> <tr> <td>4.300</td> <td>3.300</td> </tr> </table>	Büyükşehir	Diğer	4.300	3.300
Büyükşehir	Diğer										
4.300	3.000										
Büyükşehir	Diğer										
4.300	3.300										
Satın aldıkları malları olduğu gibi veya işledikten sonra satanların	48/1	<table border="1"> <tr> <td>Alım</td> <td>Satım</td> </tr> <tr> <td>60.000</td> <td>89.000</td> </tr> </table>	Alım	Satım	60.000	89.000	<table border="1"> <tr> <td>Alım</td> <td>Satım</td> </tr> <tr> <td>60.000</td> <td>90.000</td> </tr> </table>	Alım	Satım	60.000	90.000
Alım	Satım										
60.000	89.000										
Alım	Satım										
60.000	90.000										
Alım Satım dışındaki işlemlerle uğraşanlar	48/2	30.000	30.000								
Alım Satım ve diğer işlemlerin birlikte yapılması (Yıllık Satış Tutarı+İş Hâsılatı)	48/3	60.000	60.000								
Değer Artışı Kazançlarında İstisna Tutarı	Mük.80	7.600	7.700								
Arızî Kazançlarda İstisna Tutarı	82	17.900	18.000								
Tevkifata ve istisnaya konu olmayan menkul ve gayrimenkul sermaye iratlarına ilişkin beyanname verme sınırı	86/1-d	1.070	1.090								

Basit Usule Tabi Olan Mükellef İçin Kar Hadleri Emsallerine Göre Düşük Olarak Belirlenen Bazı Mallara İlişkin Belirlenen Tutarlar

Basit usule tabi olan ve kar hadleri emsallerine göre düşük olarak belirlenen bazı malların alım satımıyla uğraşan mükelleflerin, kar hadleri emsallerine göre düşük olan emtia alım satımları için Maliye Bakanlığınca özel olarak tespit edilebilen yıllık alım ve satım tutarları, yeniden artırılmıştır.

Milli piyango bileti, akaryakıt, şeker ve bunlar gibi kâr hadleri emsallerine göre düşük olarak tespit edilmiş bulunan emtia için özel hadler belirleme yetkisi Gelir Vergisi Kanununun 48 inci maddesi ile Maliye Bakanlığınca verilmiştir. 2009 yılı için 270 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği ile açıklanan tutarlar yeniden belirlenmiştir.

Buna göre, anılan maddelerin ticaretini yapanların, 2010 takvim yılında da basit usulden yararlanabilmeleri için; alış, satış veya hasılatlarının 31.12.2009 tarihi itibarıyla aşağıda belirtilen hadleri aşmaması gerekmektedir¹.

¹ 2009 yılında uygulanan hadler aşağıdaki gibidir (270 seri No'lu GVK GT).

Emtianın Cinsi	Büyükşehir Belediye Sınırları Dışında Kalan Yerlerde		Büyükşehir Belediye Sınırları İçinde Kalan Yerlerde	
	Yıllık Alım Ölçüsü (TL.)	Yıllık Satış Ölçüsü (TL.)	Yıllık Alım Ölçüsü (TL.)	Yıllık Satış Ölçüsü (TL.)
Değerli Kağıt	95.000	107.000	130.000	150.000
Şeker –Çay	76.000	95.000	89.000	119.000
Milli Piy. Bileti, Hemen Kazan, Süper Toto vb.	76.000	95.000	89.000	119.000
İçki (Bira ve Şarap Hariç) - İspirto- Sigara-Tütün	76.000	95.000	89.000	119.000
Akaryakıt (LPG hariç)	107.000	120.000	150.000	168.000

Emtianın Cinsi	Büyükşehir Belediye Sınırları Dışında Kalan Yerlerde		Büyükşehir Belediye Sınırları İçinde Kalan Yerlerde	
	Yıllık Alım Ölçüsü (TL.)	Yıllık Satış Ölçüsü (TL.)	Yıllık Alım Ölçüsü (TL.)	Yıllık Satış Ölçüsü (TL.)
Değerli Kağıt	97.000	109.000	130.000	150.000
Şeker -Çay	77.000	97.000	90.000	120.000
Milli Piy. Bileti, Hemen Kazan, Süper Toto vb.	77.000	97.000	90.000	120.000
İçki (Bira ve Şarap Hariç) - İspirto- Sigara-Tütün	77.000	97.000	90.000	120.000
Akaryakıt (LPG hariç)	109.000	120.000	150.000	170.000

Belirtilen bu malların alım satımı ile uğraşanlar hakkında, basit usulün özel şartları bakımından yukarıdaki hadler dikkate alınmak suretiyle, 136 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğindeki hesaplamalar doğrultusunda işlem yapılacaktır.

Basit Usule Tabi Mükelleflerde Gün Sonunda Toplu Belge Düzenleme Uygulaması

Basit usulde vergilendirilen mükelleflerle ilgili 215 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği ile getirilen, belge vermedikleri günlük hasılatları için gün sonunda tek bir fatura düzenlemesine ilişkin uygulamanın 31.12.2010 tarihine kadar devam etmesi, Vergi Usul Kanununun mükerrer 257 nci maddesinin Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden uygun görülmüştür.

2009 Takvim Yılında Elde Edilen Menkul Sermaye İratlarının Beyanında Dikkate Alınacak İndirim Oranı

Gelir Vergisi Kanununun 76 ncı maddesinin 5281 sayılı Kanunun 44 üncü maddesiyle yürürlükten kaldırılan ikinci fıkrasında, Gelir Vergisi Kanununun 75 inci maddesinin ikinci fıkrasının (5), (6), (7), (12) ve (14) numaralı bentlerinde yer alan menkul sermaye iratlarına (döviz cinsinden açılan hesaplara ödenen faiz ve kâr payları, dövize, altına veya başka bir değere endeksli menkul kıymetler ile döviz cinsinden ihraç edilen menkul kıymetlerden elde edilenler hariç) fıkrada belirtilen indirim oranının

uygulanması suretiyle bulunacak kısmın, bu iratların beyanı sırasında indirim olarak dikkate alınacağı belirtilmişti.

Gelir Vergisi Kanununun indirim oranı uygulamasına yönelik 76 nci maddesinin ikinci fıkrası 1.1.2006 tarihinden itibaren elde edilen gelirlere uygulanmak üzere 5281 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmakla birlikte, anılan Kanunun geçici 67 nci maddesinin (9) numaralı fıkrası hükmü gereğince 1.1.2006 tarihinden önce ihraç edilen her nevi tahvil ve Hazine bonolarından elde edilen gelirlerin vergilendirilmesinde 31.12.2005 tarihinde yürürlükte olan hükümler esas alınacağından, indirim oranı uygulaması ile ilgili olarak aşağıdaki açıklamaların yapılmasında yarar görülmüştür.

İndirim oranı; Vergi Usul Kanununa göre o yıl için tespit edilmiş olan yeniden değerlendirme oranının, aynı dönemde Devlet tahvili ve Hazine bonusu ihalelerinde oluşan bileşik ortalama faiz oranına bölünmesi suretiyle tespit edilmektedir.

Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre 2009 yılı için tespit edilmiş olan yeniden değerlendirme oranı % 2,2'dir. Bu dönemde Devlet tahvili ve Hazine bonusu ihalelerinde oluşan bileşik ortalama faiz oranı ise % 13,15' dir.

Buna göre, 2009 yılında elde edilen bir kısım menkul sermaye iradının beyanında uygulanacak indirim oranı ($\% 2,2 / \% 13,15 =$) % 16,7 olmaktadır.

İndirim Oranı Uygulanarak Beyan Edilecek Menkul Sermaye İratları

Gelir Vergisi Kanununa 5281 sayılı Kanunla eklenen geçici 67 nci maddede, menkul kıymetler ve diğer sermaye piyasası araçlarının elden çıkarılması ve elde tutulması sürecinde elde edilen gelirler ile mevduat faizleri, repo gelirleri ve katılım bankalarından elde edilen gelirlerin vergilendirilmesine yönelik düzenlemelere yer verilmiş, mevduat faizleri, repo gelirleri ve katılım bankalarından elde edilen gelirler üzerinden yapılacak tevkifata ilişkin açıklamalara 45 numaralı Gelir Vergisi Sirkülerinde ayrıntılı olarak yer verilmiştir.

Bu çerçevede, geçici 67 nci maddenin (4) numaralı fıkrası uyarınca, 75 inci maddenin ikinci fıkrasının (7), (12) ve (14) numaralı bentlerinde yazılı menkul sermaye iratlarından 1.1.2006 tarihinden itibaren ödemeyi yapanlarca % 15

oranında vergi tevkifatı yapılmakta olup, bu gelirlerin beyanı ve indirim oranı uygulanması söz konusu değildir.

Diğer taraftan, anılan maddenin (9) numaralı fıkrası gereğince, geçici 67 nci maddenin yürürlük tarihinden önce ihraç edilmiş olan her nevi tahvil ve Hazine bonoları ile Toplu Konut İdaresi ve Özelleştirme İdaresince çıkarılan menkul kıymetlerin elde tutulması veya elden çıkarılması suretiyle sağlanan gelirlerin vergilendirilmesinde bu madde hükümlerinin uygulanmayacağı, bu gelirlerin vergilendirilmesinde 31.12.2005 tarihi itibarıyla geçerli olan hükümlerin uygulanacağı belirtilmiştir.

Bu kapsamda, 2009 takvim yılında elde edilen menkul sermaye iratlarından, 1.1.2006 tarihinden önce ihraç edilmiş olan ve Gelir Vergisi Kanununun 75 inci maddesinin ikinci fıkrasının (5) numaralı bendinde sayılan her nevi tahvil ve Hazine bonusu faizleri ile Toplu Konut İdaresi ve Özelleştirme İdaresince çıkarılan menkul kıymetlerden sağlanan gelirler indirim oranı uygulanmak suretiyle beyan edilecektir.

Döviz, altına veya başka bir değere endeksli menkul kıymetler ile döviz cinsinden ihraç edilen menkul kıymetlerden elde edilen menkul sermaye iratlarının beyanında indirim oranı uygulanmayacaktır.

Ayrıca, ticari işletmelere dahil kazanç ve iratlar için indirim oranı uygulanması söz konusu değildir.

1.1.2006 Tarihinden Önce İhraç Edilen Devlet Tahvili ve Hazine Bonolarından Elde Edilen Gelirlerde İstisna Uygulaması

Gelir Vergisi Kanununun geçici 59 uncu madde hükmü ile 31.12.2007 tarihine kadar, 26.7.2001-31.12.2005 tarihleri arasında ihraç edilen Devlet tahvilleri ve Hazine bonolarının faiz gelirleri ve elden çıkarılmasından sağlanan diğer kazançlar toplamının 2001 yılında 50 milyar lirası, 2002 ve izleyen yıllarda bu tutarın veya artırılmış tutarın her yıl için belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılması ile bulunacak tutar gelir vergisinden istisna edilmiştir.

Bu hüküm uyarınca, 1.1.2006 tarihinden önce ihraç edilmiş olan Devlet tahvili ve Hazine bonolarından elde edilen gelirlere ilişkin istisna uygulaması 31.12.2007 tarihinde son bulduğundan, söz konusu menkul kıymetlerden

2009 takvim yılında elde edilen faiz gelirleri ile alım-satım kazançlarıyla ilgili olarak yukarıda bahsi geçen geçici 59 uncu maddede yer alan istisnanın uygulanması söz konusu değildir.

Gelir Vergisine Tabi Gelirlerin Vergilendirilmesinde Esas Alınan Tarife

Gelir Vergisi Kanununun 103 üncü maddesinde yer alan gelir vergisine tabi gelirlerin vergilendirilmesinde esas alınan tarife, 2010 takvim yılı gelirlerinin vergilendirilmesinde esas alınmak üzere aşağıdaki şekilde yeniden belirlenmiştir².

8.800 TL'ye kadar	% 15
22.000 TL'nin 8.800 TL'si için 1.320 TL, fazlası	% 20
50.000 TL'nin 22.000 TL'si için 3.960 TL, fazlası	% 27
50.000 TL'den fazlasının 50.000 TL'si için 11.520 TL, fazlası	% 35

Saygılarımızla...

² 2009 yılında uygulanan gelir vergisi tarifesi aşağıdaki gibidir (271 seri No'lu GVK GT).

8.700 TL'ye kadar	% 15
22.000 TL'nin 8.700 TL'si için 1.305 TL, fazlası	% 20
50.000 TL'nin 22.000 TL'si için 3.965 TL, fazlası	% 27
50.000 TL'den fazlasının 50.000 TL'si için 11.525 TL, fazlası	% 35